

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Naturvårdsverket
106 48 Stockholm

Yttrande över Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2005:10) om yrkesmässig insamling, förbehandling och återvinning av avfall som utgörs av elektriska och elektroniska produkter

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Naturvårdsverket föreslår att det införs en möjlighet till undantag i vissa fall från kravet på skyddsåtgärder i 10 § och 11 § första stycket i föreskrifterna (NFS 2005:10) om yrkesmässig insamling, förbehandling och återvinning av avfall som utgörs av elektriska och elektroniska produkter. De båda paragraferna anger skyldigheter i hantering av elavfall för aktörer som bedriver insamlings- och förbehandlingsverksamhet. Undantaget från skyddsåtgärderna gäller om behandlingen av elavfallet kan ske utan att det kan antas medföra risk för skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Förutom ovan nämnda ändring föreslås också vissa redaktionella ändringar i föreskrifterna.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Syftet med förslaget

Av konsekvensutredningen framgår det att avfallsbranschen riktat kritik mot aktuella föreskrifter då dessa anses kräva oproportionerligt hög nivå av skyddsåtgärder för allt elavfall i insamlingsverksamhet. Branschen anser att det finns typer av elavfall som bör kunna lagras utan föreskrivna skyddsåtgärder. Den svenska regleringen anses av branschen även gå längre än WEEE-direktivet¹ som föreskrifterna delvis genomför. Naturvårdsverket anges dela branschens bedömning och även ha inhämtat EU-kommissionens synpunkter avseende en tolkningsfråga i direktivet. Naturvårdsverket föreslår ändring av föreskrifterna så att skyddsåtgärderna inte behöver iakttas om det är fråga om lagring eller behandling som inte kan antas innebära någon risk för skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Regelrådet finner beskrivningen av syftet med förslaget godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

I konsekvensutredningen beskriver Naturvårdsverket alternativen att inte föreslå något undantag och att endast införa undantaget i 10 §. Anledningarna till varför Naturvårdsverket inte väljer att gå vidare med något av dessa alternativ redogörs för i konsekvensutredningen.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/19/EU av den 4 juli 2012 om avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning (WEEE)

Regelrådet finner beskrivningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Naturvårdsverket anger i sin konsekvensutredning att aktuella föreskrifter genomför vissa bestämmelser i WEEE-direktivet, främst artikel 8.2-3, bilaga VII och VIII om selektiv behandling av vissa material och komponenter samt om tekniska krav på anläggningar för lagring och behandling av Waste Electrical & Electronic Equipment (WEEE). De aktuella bestämmelserna i direktivet beskrivs samt hur de genomförts i föreskrifterna. För att undersöka frågan om ett införande av undantag i föreskrifterna är möjlig enligt EU-rätten anges i konsekvensutredningen att Naturvårdsverket inhämtat synpunkter från EU-kommissionen på hur en viss formulering som öppnar upp för undantag ska tolkas. Det framgår av synpunkterna att direktivet inte kräver att skyddsåtgärderna vidtas för alla ytor där elavfall lagras eller behandlas, utan endast där det behövs av miljö- och hälsoskyddshänsyn. Enligt Naturvårdsverket innebär förslaget att de svenska bestämmelserna överensstämmer bättre med reglerna på EU-nivå.

Regelrådet finner beskrivningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Det framgår varken av konsekvensutredningen eller av författningsförslaget vilket ikraftträdandedatum Naturvårdsverket föreslår. Det anges inte heller om det finns något som motiverar att särskild hänsyn tas till tidpunkten för ikraftträdande. Avseende behovet av speciella informationsinsatser anges att de föreslagna ändringarna förutsätter att Naturvårdsverket tar fram kompletterande information och tydlig tillsynsvägledning. Verksamhetsutövarna behöver enligt Naturvårdsverket vägledning som anger under vilka förutsättningar vissa typer av elavfall kan få lagras respektive behandlas utan de skyddsåtgärder som framgår av 10 § och 11 § första stycket. Denna vägledning planeras att vara färdig när föreskrifterna träder i kraft.

Regelrådet finner beskrivningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande bristfällig. Regelrådet finner beskrivningen av behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

De berörda företagen finns beskrivna i Naturvårdsverkets konsekvensutredning. Det rör sig om aktörer som samlar in och även lagrar elavfall samt aktörer som förbehandlar elavfall. Totalt anges 1200 – 1400 verksamheter beröras av 10-11 §§ i föreskrifterna men då ändringen rör sig om införande av undantag i vissa fall bedöms långtifrån alla verksamheter i praktiken beröras. Dessa 1200 – 1400 verksamheter anges vara i mycket skiftande storlek och bestå av återvinningscentraler (ÅVC), andra återvinningsaktörer, butiker som samlar in elavfall, anläggningar som insamlingssystemen har avtal med samt andra avfallsanläggningar. Naturvårdsverket uppskattar antalet inom de olika verksamheterna, t.ex. anges antalet ÅVC uppgå till 590, men hur många av dessa som utgörs av företag framgår inte.

Naturvårdsverket har enligt Regelrådet beskrivit de aktörer som berörs av förslaget samt angivit deras antal. Beskrivningen gör det dock svårt för Regelrådet att få en uppfattning av hur många företag, privata och kommunala, som berörs av möjligheten till undantag. Detta är något som Regelrådet anser bör ha beskrivits utförligare i konsekvensutredningen. Det hade också varit önskvärt om storleksbeskrivningen hade varit utförligare än att endast innehålla information om att verksamheterna varierar mycket i storlek.

Regelrådet finner beskrivningarna av berörda företag utifrån antal och storlek bristfälliga. Regelrådet finner beskrivningen av berörda företag utifrån bransch godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

Av konsekvensutredningen framgår det att företagens administrativa kostnader inte kan anses påverkas mer än i mycket begränsad omfattning. En möjlig påverkan som anges leda till minskade administrativa kostnader är om verksamhetsutövare kan utnyttja undantaget från kraven på skyddsåtgärder och därmed slippa att t.ex. ansöka om bygglov.

Regelrådet finner beskrivningen av påverkan på företagens administrativa kostnader godtagbar.

Andra kostnader

Det anges att verksamheter som har möjlighet att utnyttja föreslagna undantag kan få minskade kostnader genom att vissa skyddsåtgärder inte behöver vidtas. Undantagen bör enligt Naturvårdsverket främst kunna tillämpas på vitvaror under förutsättning att de är i ett sådant skick att någon risk för läckage inte föreligger. I och med att skyldigheten att vidta skyddsåtgärder redan funnits en tid ska berörda verksamheter redan ha vidtagit de åtgärder som förslaget nu medger undantag från. För dessa verksamheter innebär förslaget enligt Naturvårdsverket ingen kostnadsbesparing. Ändringarna innebär dock att det vid utökad eller nystartad verksamhet finns möjlighet att utnyttja undantagen och därigenom få minskade kostnader än vad annars vore fallet. Naturvårdsverket beskriver i konsekvensutredningen exempel på kostnader för att bygga väderskydd i form av tak på större insamlingsplatser. Dessa kostnader kan uppgå till mellan 400 000 – 600 000 kronor. För mindre insamlingsplatser anges dock avsevärt billigare lösningar finnas för att uppfylla kravet på väderskydd.

Enligt Regelrådet har Naturvårdsverket beskrivit hur förslaget påverkar berörda företags andra kostnader. Det hade dock varit önskvärt om exemplifieringen av kostnader för skyddsåtgärder omfattat fler åtgärder.

Regelrådet finner trots det ovan angivna beskrivningen av påverkan på berörda företags andra kostnader godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Naturvårdsverket bedömer enligt konsekvensutredningen att förslaget inte kan antas ha någon inverkan på konkurrensförhållandena mellan berörda verksamhetsutövare. Bestämmelserna om undantag innebär att alla aktörer påverkas på samma sätt ifråga om möjlighet att utnyttja undantaget och därför påverkas inte konkurrensförhållandena. Förslaget ska inte heller medföra några svårigheter för nya aktörer att ta sig in på marknaden.

Regelrådet finner beskrivningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Det framgår inte av konsekvensutredningen om förslaget påverkar företagen i något annat avseende än det som Naturvårdsverket angivit ovan.

Regelrådet anser som utgångspunkt att det ska framgå av konsekvensutredningen om regelgivaren anser att det finns påverkan på företagen i andra avseenden eller inte. Då Regelrådet inte har

uppmärksammat någon annan påverkan än den som Naturvårdsverket redogjort för i sin konsekvensutredning är avsaknaden av en sådan angivelse i det aktuella fallet ingen allvarlig brist.

Regelrådet finner beskrivningen av regleringens påverkan på företag i andra avseenden godtagbar.

Särskild hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Naturvårdsverket anger i sin konsekvensutredning att förslaget inte tar någon särskild hänsyn till mindre företag.

Regelrådet finner beskrivningen av om särskild hänsyn tagits till små företag vid reglernas utformning godtagbar.

Sammantagen bedömning

Regelrådet har ovan bedömt att bl.a. beskrivningarna av syftet med förslaget, överensstämmelsen med EU-rätten och kostnadspåverkan för berörda företag anses som godtagbara. Beträffande berörda företag utifrån storlek och antal anser Regelrådet att beskrivningarna är bristfällig. Sammantaget bedöms konsekvensutredningen uppfylla kraven i 6 och 7 §§ förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 20 januari 2015.

I beslutet deltog Pernilla Lundqvist, ordförande, Samuel Engblom, Claes Norberg, Yvonne von Friedrichs och Lennart Renbjer.

Ärendet föredrogs av Gustaf Molander.

Pernilla Lundqvist
Ordförande

Gustaf Molander
Föredragande